

บทคัดย่อ

การวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาตัวแบบและเทคนิคในการวัด , วิเคราะห์ , และพยากรณ์ฐานะทางการเงินการคลังของอบต. โดยผู้วิจัยมีฐานคิดว่าอบต.เป็นองค์กรท้องถิ่นขนาดเล็กและเกิดขึ้นใหม่ แต่มีเป็นจำนวนมากทั่วประเทศ หากประเทศไทยสามารถพัฒนาอบต.ให้เข้มแข็งได้ เชื่อว่าอบต.จะเป็นฐานอันสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยจะมีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก

สำหรับระเบียบวิธีวิจัยในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยพยายามทบทวนวรรณกรรมเพื่อค้นหาตัวแบบและเทคนิคที่เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับอบต.ของไทยในอนาคตอันใกล้ เมื่อได้ตัวแบบและเทคนิคที่คาดหมายได้แล้ว ผู้วิจัยได้นำตัวแบบนี้ไปทำการทดสอบโดยการวิจัยเชิงคุณภาพในอบต.17อบต. เพื่อตรวจสอบว่าตัวแบบและเทคนิคดังกล่าวมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปทดสอบกับตัวอย่างขนาดใหญ่ซึ่งถูกสุ่มเลือกขึ้นมาจากอบต.ทั่วประเทศได้หรือไม่ ผลการทดสอบเชิงคุณภาพปรากฏว่าตัวแบบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าทางเอกสารสามารถใช้ได้ดีกับอบต.ทั้ง 17 แห่ง ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงตัวแบบให้กระชับยิ่งขึ้น เสร็จแล้วจึงได้นำตัวแบบดังกล่าวไปทดสอบโดยวิธีเชิงปริมาณ โดยสุ่มเลือกตัวอย่างขึ้นมา 400 ตัวอย่างจากอบต.ทั่วประเทศ

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

ประการที่ 1 ตัวแบบที่เหมาะสมในการอธิบายฐานะรายได้รายจ่ายของอบต.ประกอบด้วยตัวแปรตาม คือ ฐานะทางการเงินของอบต. ซึ่งวัดโดยดัชนีดุลรายได้รายจ่ายของอบต.ในแต่ละรอบปี ส่วนตัวแปรอิสระ คือ (1) ฐานะรายได้ (2) ฐานะรายจ่าย (3) นโยบายและฐานะการเงินของรัฐบาลกลาง (4) แรงกดดันด้านรายจ่ายจากชุมชนที่ตั้งอบต. (5) ปัจจัยพื้นฐานของชุมชนที่มีอิทธิพลต่อรายได้/รายจ่ายของอบต. ประการที่ 2 ดัชนีสำหรับชี้วัดฐานะรายได้และรายจ่ายของอบต.ผู้วิจัยได้ค้นพบ 4 ดัชนี คือ (ก) ดัชนีสำหรับพิจารณาภาพรวมของฐานะการเงินของอบต. คือ ดัชนีดุลการเงิน (หรือดุลรายได้รายจ่ายในรอบปีงบประมาณ) (ข) ดัชนีที่ใช้ในการวิเคราะห์รายการรายได้/รายจ่ายที่มีการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจ ผู้วิจัยได้เสนอดัชนีขนาดรวม (Common Size Statement Index - CSSI) (ค) ดัชนีสำหรับวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้ในแต่ละช่วงปี ผู้วิจัยได้ค้นพบว่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วนร้อยละ (Percentage Change Index - PCI) มีความเหมาะสม (ง) ดัชนีสำหรับวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของรายได้โดยเปรียบเทียบกับปีฐานที่เราสนใจ พบว่าเทคนิคดัชนีจำนวนเปรียบเทียบกับปีฐาน (Index Number - IN) มีความเหมาะสม ประการที่ 3 สำหรับเทคนิคพยากรณ์รายได้ในปีถัดไป (จากปีปัจจุบัน 1 - 2) ผู้วิจัยพบว่าเทคนิคอนุกรมเวลาแบบทำให้เรียบสองชั้นของHolt มีความเหมาะสม

ที่จะนำมาใช้พยากรณ์ได้ *ประการที่ 4* การค้นหาตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อฐานะการเงินของ อบต. (ซึ่งตัวแปรอิสระเหล่านี้ถือว่าเป็นตัวพยากรณ์รายได้อันจะนำไปพัฒนาเป็นหลักเกณฑ์ สำหรับพิจารณาเงินอุดหนุนได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น) พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อฐานะ รายได้มีทั้งหมด 12 ตัว คือ (1) รายได้ที่ อบต. จัดเก็บเอง (2) รายได้ที่หน่วยงานอื่นจัดเก็บให้ (3) ภาษีที่ อบต. จัดเก็บเอง (4) ภาษีที่หน่วยงานอื่นจัดเก็บให้ (5) ค่าธรรมเนียมที่ อบต. จัดเก็บเอง (6) ค่าธรรมเนียมที่หน่วยงานอื่นจัดเก็บให้ (7) จำนวนประชากรในเขต อบต. (8) จำนวนโรงเรียน ประถมศึกษา (9) จำนวนโทรศัพท์สาธารณะในเขต อบต. (10) ปริมาณผลิตภัณฑ์มวลรวมของ อบต. (11) จำนวนร้านค้าย่อยในเขต อบต. และ (12) ร้อยละของประชากรที่ประกอบอาชีพค้า ขาย

จากผลการค้นพบครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาพิจารณาเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังกล่าวจัดรวบรวมไว้เป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนารายได้ ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนารายจ่าย และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาระบบงบประมาณ ส่วนข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป ผู้วิจัยคิดว่าเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางการเงินการคลังของ อบต. ควรจะได้ศึกษาวิจัยต่อไป 3 ด้าน เช่นเดียวกันคือ (1) ด้านพัฒนารายได้ (2) ด้านพัฒนารายจ่าย (3) ด้านพัฒนาระบบงบประมาณของ อบต.

สำหรับรายละเอียดในการวิจัยดังกล่าวมาทั้งหมด ปรากฏในเอกสารวิจัยฉบับนี้แล้ว